

Огляд фінансових ринків

26 вересня 2022 р.

ЦЕНТРОБАНКИ ФОРМУЮТЬ НАСТРІЙ

ФРС США: подальше підвищення ставок необхідне
Бізнес в Україні послабив негативні очікування
НБУ планує посилити монетарну трансмісію

СВІТОВИЙ РИНОК

За підсумками минулого тижня ключові фондові індекси знизилися на тлі посилення монетарної політики низкою провідних центробанків світу.

За підсумками чергового засідання, яке відбулося 20 – 21 вересня, ФРС підвищила базову ставку на 75 б.п. Це третє поспіль підвищення ключової ставки. Наразі вона знаходиться на максимальному рівні з часів фінансової кризи 2008 року. Водночас виходячи з оцінок ФРС, до кінця 2022 року ставка досягне 4,4% річних.

Крім того, Федрезерв значно погіршив прогноз зростання ВВП США у 2022 році та підвищив прогнози зростання споживчих цін у країні в період з 2022 по 2024 рік. Тепер очікується, що американська економіка зросте лише на 0,2% за підсумками поточного року проти 1,7%, що прогнозувалися в червні, а інфляція в країні до кінця 2022 року становитиме 5,4%, а не 5,2%, раніше озвучених. Голова ФРС Дж. Пауелл зазначив, що центробанк серйозно націлений на послаблення інфляції до рівня в 2,0% і має у своєму розпорядженні інструменти для цього. Подальше підвищення процентних ставок неминуче.

Банк Англії за підсумками свого засідання 22 вересня ухвалив рішення підвищити ключову ставку відразу на 50 б.п. - з поточних 1,75% до 2,25% річних, що збіглося з прогнозами аналітиків. Таким чином, ставку було піднято за підсумками сьомого засідання поспіль.

Курс фунта стерлінгів стрімко знижується до долара США на сигналах британського Мінфіну про ймовірність нових податкових послаблень на додачу до оголошених минулого тижня. 23 вересня Міністр фінансів Великобританії Квazi Квартенг представив Палаті громад новий план уряду, що передбачає масштабне зниження податків з метою підтримати економіку країни. Британський Мінфін планує скасувати заплановане підвищення податку на корпоративний прибуток до 25,0% з поточних 19,0% і відмовитися від збільшення обов'язкових страхових відрахувань на 1,25%. Базову ставку прибуткового податку буде знижено до 19,0% з 20,0%, а максимальну ставку в 45,0% на доходи понад 150,0 тис. фунтів буде скасовано. Очікується, що зміни почнуть діяти із 6 листопада.

Торги по парі євро - долар минулого тижня проходили в діапазоні 0,9668 / 1,0051 дол. США/євро.

www.pumbo.ua

Департамент інвестиційного бізнесу
вул. Андріївська, 4, м. Київ, Україна 04070
тел. +38 044 231 7380

ЩОТИЖНЕВИЙ ЗВІТ

КУРСИ

Валюта	ост. знач.	тижн. зміна, %	міс. зміна, %	з поч. року, %
EUR/USD	0,9754	-2,0	-1,7	-13,9
GBP/USD	1,0859	-4,9	-8,3	-19,8
USD/UAH	36,5686	0,0	0,0	34,1

ІНДЕКСИ ФОНДОВИХ РИНКІВ

Індекс	ост. знач.	тижн. зміна, %	міс. зміна, %	з поч. року, %
S&P 500 (США)	3693,2	-4,6	-10,5	-22,5
FTSE 100 (ВБ)	7018,6	-3,0	-6,3	-5,0
Dow	29590,4	-4,0	-10,1	-18,6
Nasdaq	10867,9	-5,1	-12,2	-30,5
MSCI (Сх.Євр.)	24,2	-6,8	-12,7	-86,8

КЛЮЧОВІ СТАВКИ

Ставка	ост. знач.	тижн. зміна, %	міс. зміна, %	з поч. року, %
Libor 1Y, % річн	4,835	3,5	18,2	729,1
ФРС, % річн.	3,250	30,0	30,0	1200,0
ЄЦБ, % річн.	1,250	0,0	150,0	150,0
НБУ, % річн.	25,000	0,0	0,0	177,8

ТОВАРНІ РИНКИ

Товар	ост. знач.	тижн. зміна, %	міс. зміна, %	з поч. року, %
Пшениця, дол./т	280,0	0,0	-11,1	-7,6
Brent, дол./барр.	86,2	-5,7	-13,1	16,7
Газ, євро/МВт*год	160,0	3,2	-38,6	77,8
Золото, дол./унц.	1643,9	-1,9	-6,0	-10,1

Джерело: Bloomberg

МАКРОЕКОНОМІКА

Опитування підприємств України (за даними НБУ)

Бізнес продовжує адаптуватися до воєнних умов та дещо послабив негативні очікування щодо своєї економічної діяльності. Індекс очікувань ділової активності (ІОДА) в серпні становив 44.1 (у липні – 43.6).

Невизначеність із тривалістю війни та пов'язане з цим погіршення інфляційних очікувань, подальше руйнування виробничих потужностей, інфраструктури, значна вимушена міграція населення всередині країни стримують відновлення економічної активності підприємств усіх секторів економіки.

Релокація частини підприємств промислової галузі до більш безпечних регіонів, поступове налагодження ланцюгів постачання та адаптація до нових умов позитивно відобразилися на оцінках економічних перспектив. На відміну від попередніх двох місяців, очікувалося збільшення обсягів виготовленої продукції: Респонденти сектору були менш песимістичні у своїх очікуваннях щодо обсягів нових замовлень на продукцію, у тому числі експортних. Водночас погіршились очікування щодо обсягів невиконаних замовлень. Посилились та залишаються дуже високими очікування щодо зростання цін на сировину та матеріали, а також цін на продукцію власного виробництва. Посилились очікування щодо зниження залишків готової продукції.

Сприятливі сезонні умови, поступове відновлення будівництва житлових і нежитлових будівель, сприяло посиленню респондентами будівництва оцінок діяльності своїх підприємств. Знизився песимізм в очікуваннях щодо обсягів будівництва та обсягів нових замовлень, а також обсягів закупівлі сировини та матеріалів. На тлі високих очікувань щодо зростання цін постачальників та вартості послуг підрядників, посилились очікування щодо цін на продукцію (послуги) власного виробництва. Оцінки доступності підрядників дещо поліпшились.

Підприємства торгівлі у серпні незначно погіршили очікування щодо своєї економічної діяльності, однак все ще знаходяться найближче до нейтрального рівня. На відміну від попереднього місяця, респонденти налаштовані на зменшення товарообороту та залишаються стриманими щодо обсягів закупівлі товарів для продажу. Посилились очікування як щодо зростання закупівельних цін, так і щодо вартості товарів, закуплених для продажу. Збереглися очікування щодо зниження торговельної маржі. Унаслідок вичерпання старих запасів та обмеження постачання нового товару, підприємства торгівлі вказують на зменшення запасів/залишків товарів для продажу.

Підприємства сфери послуг мали найбільш стримані оцінки серед інших секторів економіки щодо своєї діяльності, зважаючи на подальше пошкодження транспортної інфраструктури, слабкий попит і втрату замовлень. Посилились очікування щодо зменшення обсягів наданих послуг, обсягів нових замовлень, а також обсягів послуг у процесі виконання. На тлі вищих очікувань щодо зростання закупівельних цін, послабилися очікування щодо підвищення тарифів на власні послуги.

Оцінки щодо зайнятості залишаються стриманими. Підприємства всіх секторів не очікують збільшення загальної чисельності працівників.

Джерело: НБУ

РИНОК ОБЛІГАЦІЙ ТА ДЕРЖАВНІ ФІНАНСИ

На плановому аукціоні з розміщення ОВДП, що відбувся 20 вересня, Міністерство фінансів залишило незмінними вартості залучення за всіма інструментами, надаючи перевагу фінансування дефіциту бюджету коштами від міжнародних партнерів. Інвестори переважно концентрують попит на «коротких» цінних паперах.

Попит на шестимісячні військові облигації складався із 16 заявок на загальну суму 271,0 млн грн (за номінальною вартістю) зі ставкою 12,00% річних. Встановлений рівень доходності – 12,00% річних.

Військові облигації із терміном обігу один рік зібрали 7 заявок на загальну суму 4,3 млн грн (за номінальною вартістю) з єдиною ставкою 14,00% річних. Встановлений рівень доходності – 14,00% річних.

Попит на військові інструменти із терміном обігу півтора року складався із 6 заявок на загальну суму 5,9 млн грн з єдиною ставкою 16,00% річних. Встановлений рівень доходності – 16,00% річних.

Попит на військові облигації, номіновані у доларах США із терміном обігу чотири місяці, складався із 10 заявок на загальну суму 12,3 млн дол. США (за номінальною вартістю) зі ставкою 4,00% річних. Встановлений рівень доходності – 4,00% річних.

За результатами проведення розміщень ОВДП 20 вересня до державного бюджету залучено 717,9 млн грн (за курсом НБУ).

За минулий тиждень обсяг ОВДП в обігу збільшився на 0,1 млрд грн, і, за підсумками 23 вересня 2022 року, загальна сума становила 1 289,1 млрд грн (за сумою основного боргу).

Поточного тижня погашення ОВДП не заплановано.

ОПЕРАЦІЇ НБУ

Згідно оприлюднених підсумків дискусії членів Комітету з монетарної політики НБУ щодо рівня облікової ставки 7 вересня 2022 року, члени Комітету обговорили кілька інструментів, які могли б підсилити монетарну трансмісію та абсорбувати надлишкову гривневу ліквідність у банківській системі.

Найдієвішими відповідно до висловлених думок могли б стати операції з продажу ОВДП із портфеля НБУ, що сприяло би подальшому збільшенню доходності гривневих інструментів і зменшенню впливу монетизації бюджету на валютний ринок та ціни. Такі операції надають альтернативну можливість учасникам ринку (насамперед населенню та бізнесу) купувати безризикові гривневі фінансові інструменти з привабливою доходністю та гнучкою строковістю для захисту гривневих заощаджень від інфляції.

Відповідні операції також сприятимуть поживленню роботи вторинного ринку ОВДП, де вже спостерігається поступове зростання доходностей. Це, зокрема, створить цінові орієнтири та зменшить фрагментарність ринку. Усі присутні члени Комітету підтримали запровадження такого ринкового інструменту, утім розійшлися в думках щодо часу його застосування.

Загальна сума купівлі депозитних сертифікатів учасниками ринку минулого тижня становила 1,26 млрд грн, і вся вона складається з депозитних сертифікатів овернайт (ставка – 23,00% річних).

Через постійно діючу лінію рефінансування НБУ (овернайт) у період 19 – 23 вересня банки отримали 0,57 млрд грн (ставка-27,00% річних).

Сальдо операцій Державного казначейства в період 19 – 23 вересня становило 12,5 млрд грн.

Джерело: Міністерство фінансів України, НБУ

РЕЗУЛЬТАТИ РОЗМІЩЕННЯ ОВДП

Дата аукціону	Вид ОВДП	Серед. зваж. ставка	К-ть поданих / задовол. заявок	Залуч. сума, млн грн
20 вер.	196 дн.	12,00%	16/16	253,93
20 вер.	371 дн.	14,00%	7/7	4,75
20 вер.	539 дн.	16,00%	6/6	5,92
20 вер.	134 дн.	4,00%	10/10	12,40*

* млн дол. США

Джерело: Міністерство фінансів України

СТРУКТУРА ВЛАСНИКІВ ОВДП

Власник	ост. знач., млрд грн	тижн. зміна, %	міс. зміна, %	з поч. року, %
НБУ	619,6	0,0	5,1	98,2
Банки	501,6	-0,2	-2,3	-8,3
Юр. особи	67,2	1,3	1,2	-19,1
Тер. громади	1,0	34,5	35,3	1215,0
Фіз. особи	31,7	1,0	4,1	25,8
Нерезиденти	68,0	-0,2	-3,3	-26,6

Джерело: НБУ

ІНДИКАТОРИ РИНКУ

Назва індикатора	ост. знач.	тижн. зміна, %	міс. зміна, %	з поч. року, %	
Залишки на к/р банків, млрд грн	60,8	-31,1	-8,4	74,4	
Рефінансування НБУ, млрд грн	100,0	-2,6	-9,1	-22,1	
Депозитні сертифікати НБУ	О/Н, млрд грн	252,6	5,4	23,4	125,3
	Всього, млрд грн	252,6	5,4	38,4	18,7

Джерело: НБУ

ПІДТРИМКА АРМІЇ

Станом на 26 вересня 2022 року залишок коштів на спецрахунку, який Національний банк відкрив для підтримки Збройних Сил України, становить понад 334,0 млн. За минулий тиждень на спецрахунок надійшло понад 488,0 млн грн.

Загалом Національний банк вже перерахував на потреби військових понад 20,8 млрд грн.

МІЖБАНКІВСЬКИЙ КРЕДИТНИЙ РИНОК

На міжбанківському кредитному ринку ставки на кредити овернайт в національній валюті перебували у діапазоні 17,00 – 23,00% річних, а Український індекс міжбанківських ставок овернайт (UONIA) становив: 19 вересня - 23,00 % річних; 20 вересня - 23,00% річних; 21 вересня - 23,00% річних; 22 вересня - 23,00% річних; 23 вересня - 23,00% річних.

ВАЛЮТНИЙ РИНОК

На минулому тижні посилювалися коливання на готівковому валютному ринку України, і пов'язані вони, насамперед, із психологічним фактором та спекулятивною поведінкою окремих гравців валютного ринку на тлі оголошення мобілізації в РФ. Все це призвело до збільшення попиту на готівкову валюту та спричинило тимчасову нестачу готівкової валюти в касах окремих банків.

Для вирішення цієї проблеми НБУ здійснює операції з підкріплення кас системно важливих банків готівкою, зокрема на початку минулого тижня здійснив дві операції з обміну готівкової валюти: одну з доларами США, другу з євро, а раніше ще три таких операцій. Постачання готівкової валюти до різних міст країни та до різних відділень потребує часу, але, врешті-решт, це допоможе стабілізувати ситуацію з готівковою валютною ліквідністю банків.

19 вересня НБУ здійснив одразу дві операції з системно-важливими банками з обміну готівкової валюти на безготівкову. У межах першої він запропонував банкам 100,0 млн дол. США, другої – 100,0 млн євро. Результати операцій:

- з обміну доларів США: участь взяли 11 із 14 системно важливих банків. Була затребувана майже вся сума;
- з обміну євро: участь взяв 1 банк із 14 системно важливих, який обміняв 20,0 млн євро.

Крім того, на динаміку курсу на початку осені також впливають традиційні сезонні фактори, які також тимчасові: це зростання попиту на іноземну валюту з боку агросектору.

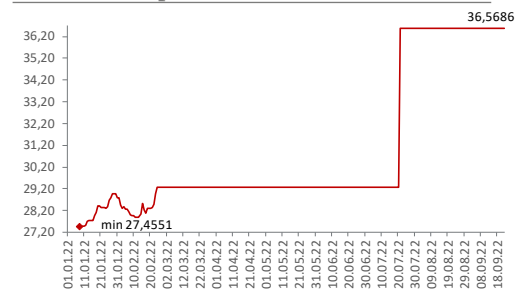
У НБУ зазначають, що у безготівковому сегменті валютного ринку, у якому здійснюється найбільша частка валютних операцій, негативних тенденцій не спостерігається. Навпаки відбувається зростання пропозиції валюти з боку насамперед експортерів агропромислової продукції, зокрема завдяки роботі «зернового коридору».

В період 19 – 23 вересня НБУ під час валютних інтервенцій продав банкам 744,88 млн дол. США та купив у банків 7,10 млн дол. США.

Загальний обсяг продажу валюти на міжбанківському ринку минулого тижня становив 1,0 млрд дол. США.

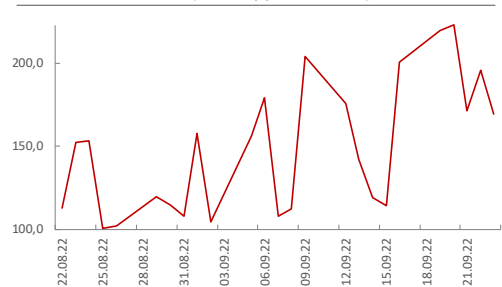
Джерело: НБУ

КУРС НБУ (грн/дол. США)

Джерело: НБУ

ОБ'ЄМ ТОРГІВ (млн дол. США)

Джерело: НБУ

МІЖНАРОДНЕ СПІВРОБІТНИЦТВО

20 вересня Рада Європейського Союзу підтримала пропозиції Європейської Комісії щодо започаткування для України нової масштабної восьмої за ліком програми макрофінансової допомоги ЄС у розмірі 5,0 млрд євро.

Рішення про надання зазначеної фінансової допомоги ухвалено ключовими інституціями ЄС (Європейською Комісією, Європейським парламентом та Радою Європейського Союзу) у беспрецедентно короткі терміни.

Протягом найближчого часу сторони мають підписати відповідні Меморандум про взаєморозуміння та Кредитну угоду щодо визначення умов, а також юридичних та технічних аспектів надання Україні зазначених пільгових кредитних коштів.

“Безпрецедентно швидкі рішення про надання Україні фінансової допомоги є черговим свідченням солідарності країн ЄС з Україною та вагомим внеском у забезпечення економічної та фінансової стабільності в державі. Дякую Європейському Союзу за підтримку українського народу в складних умовах військового стану”, – зазначив Міністр фінансів України Сергій Марченко.

Міжнародна фінансова корпорація (IFC), що входить до структури Світового банку, виділила 30,0 млн дол. США для інвестицій в Україну та Молдову.

Гроші будуть спрямовані через цільовий фонд загальним об'ємом в 250,0 млн дол. США, яким керує американсько-українська інвестиційна компанія Horizon Capital. Вона інвестуватиме у швидкозростаючі технології, а також експортно-орієнтовані компанії, що працюють переважно в Україні та Молдові. Це будуть перші інвестиції IFC в Україну з початку повномасштабної війни, що розпочалась у лютому 2022 року.

Очікується, що разом з IFC до інвестицій в Україну найближчим часом приєднаються й інші потенційні інвестори, серед яких такі банки і фонди: Європейський банк реконструкції та розвитку (ЄБРР), Німецька корпорація з інвестицій та розвитку (DEG), Швейцарський інвестиційний фонд для ринків, що розвиваються (SIFEM), Голландська фінансова компанія для країн, що розвиваються (FMO), Western NIS Enterprise Fund, Фонд Рокфеллера та інші.

КОТИРУВАННЯ НА СВІТОВИХ РИНКАХ

Name	Coupon	Maturity	Bid Price	Ask Price	Ask YTM	Cur
Ukraine-2022	7,75	01.09.2024	28,03	29,82	87,68	USD
Ukraine-2023	7,75	01.09.2025	24,17	25,56	65,61	USD
Ukraine-2024	8,99	01.02.2026	21,58	23,24	61,69	USD
Ukraine-2024	7,75	01.09.2026	20,88	23,11	54,71	USD
Ukraine-2025	7,75	01.09.2027	21,23	22,76	46,66	USD
Ukraine-2026	6,75	20.06.2028	19,35	20,87	44,27	EUR
Ukraine-2026	7,75	01.09.2028	22,54	23,82	40,22	USD
Ukraine-2027	7,75	01.09.2029	22,07	23,38	37,19	USD
Ukraine- 2028	9,75	01.11.2030	22,91	24,19	36,77	USD
Ukraine- 2030	4,38	27.01.2032	19,25	21,04	29,85	EUR
Ukraine-2032	7,38	25.09.2034	19,14	20,91	30,56	USD
Ukraine-2033	7,253	15.03.2035	19,16	20,76	30,19	USD
Ukreximbank	7,29	09.02.2023	30,75	40,00	423,26	USD
Ukreximbank	9,75	22.01.2025	33,18	35,19	70,01	USD
Oschadbank	9,38	10.03.2023	70,88	72,57	96,27	USD
Oschadbank	10,19	19.01.2024	33,58	38,27	107,11	USD
Oschadbank	9,63	20.03.2025	54,04	55,98	38,84	USD
Metinvest BV	7,75	23.04.2023	54,15	56,78	141,80	USD
Metinvest BV	5,63	17.06.2025	48,00	49,98	35,90	EUR
Metinvest BV	8,50	23.04.2026	47,10	50,09	33,46	USD
Metinvest BV	7,65	01.10.2027	47,51	48,94	26,70	USD
Metinvest BV	7,75	17.10.2029	46,25	46,25	23,84	USD
DTEK Renew.	8,50	12.11.2024	36,06	37,00	69,22	EUR
DTEK Finance	7,00	31.12.2027	23,12	23,38	42,38	USD
MHP SE	7,75	10.05.2024	54,45	55,50	50,41	USD
MHP Lux SA	6,95	03.04.2026	53,74	54,97	27,79	USD
MHP Lux SA	6,25	19.09.2029	52,23	53,40	17,32	USD
Kernel Holding	6,50	17.10.2024	42,09	43,24	56,64	USD
VF Ukraine	6,20	11.02.2025	53,80	55,23	37,15	USD
Ukraine Railways	8,25	09.07.2024	22,01	23,50	122,55	USD
Ukraine Railways	7,875	15.07.2026	21,60	22,83	63,98	USD
NAK Naftogaz	7,13	19.07.2024	20,70	25,31	122,38	EUR
NAK Naftogaz	7,625	08.11.2026	21,83	23,27	57,73	USD
NPC Ukrenergo	6,875	09.11.2026	19,00	21,58	39,32	USD
SA Ukravtodor	6,25	24.06.2030	18,36	20,53	33,51	USD

Джерело: Bloomberg

МАКРОЕКОНОМІЧНІ ПОКАЗНИКИ УКРАЇНИ

Показник	2017	2018	2019	2020	2021	2022
ВВП, % р/р	2,5	3,3	3,2	-4,0	3,4 (попередня оцінка)	-37,2 (II квартал, попередня оцінка)
Промислове виробництво, % рік до року	-0,1	1,1	-0,5	4,8	1,1	2,3 (лютий)
Інфляція споживчих цін, % рік до року	13,7	9,8	4,1	5,0	10,0	23,8 (серпень)
Інфляція цін виробників, % рік до року	16,5	14,2	-7,4	14,5	62,2	53,5 (лютий)
Платіжний баланс (зведений), млрд дол. США	2,6	2,9	6,0	2,0	0,5 (попередня оцінка)	-0,3 (липень, попередня оцінка)
Рахунок поточних операцій платіжного балансу, млрд дол. США	-2,4	-4,4	-4,1	5,3	-2,1 (попередня оцінка)	1,3 (липень, попередня оцінка)
Сальдо торгового балансу (товари та послуги), млрд. дол. США	-8,61	-12,7	-12,5	-2,4	-3,0 (попередня оцінка)	-3,2 (липень, попередня оцінка)
Міжнародні резерви, на кінець періоду, млрд дол. США	18,8	20,8	25,3	29,1	30,9	25,4 (серпень)
Зовнішній борг, млрд. дол. США	116,6	114,7	121,7	125,7	129,7	127,5 (I квартал)
Активи банківської системи (зміна з початку року, %)	6,4	2,0	9,9	18,9	12,8	5,07 (січень - серпень)
Обмінний курс, на кінець періоду, грн./дол. США	28,07	27,69	23,69	28,27	27,28	36,57 (серпень)
Обмінний курс, середній за період, грн./дол. США	26,60	27,20	25,85	26,96	27,28	30,29 (січень - серпень)

Джерело: Державна служба статистики України, НБУ

Показ- ник/ товар	Опис
S&P 500	Фондовий індекс, в кошику якого 500 вибраних акціонерних компаній США, що мають найбільшу капіталізацію
FTSE 100	Провідний індекс Британської фондової біржі. Ґрунтується на курсах акцій 100 компаній з найбільшою капіталізацією, які мають котирунки на Лондонській фондовій біржі
MSCI	Фондовий індекс, розраховується за підсумками торгів на ринках Східної Європи, що розвиваються
Dow	INDU Index - промисловий індекс Доу-Джонса. Це виважене за ціною середнє значення акцій 30 компаній 'блакитних фішок', які зазвичай є лідерами у своїй галузі. З 1 жовтня 1928 року цей індекс є найпоширенішим ринковим індикатором.
Nasdaq	NASDAQ Composite Index (CCMP Index). Це виважений за капіталізацією індекс ряду акцій з усіх трьох рівнів NASDAQ: Global Select, Global Market і Capital Market. Цей індекс було створено 5 лютого 1971 р.
Нафта Brent	COA Comdty Crude Oil, Brent Active Contract/Всі активні контракти на нафту марки Brent. Brent - еталонна марка нафти, що добувається в північному морі
Газ TTF	ICE Endex Dutch TTF Gas Spot Price. Газ для фізичної доставки в Голландський центр передачі прав власності (TTF)
Пшениця	Індекс GRXPUAFW AGRO Index. Ціна на українську пшеницю (FOB Black Sea Port Export Price)
Золото	Індекс GOLDS Comdty

ДЕПАРТАМЕНТ ІНВЕСТИЦІЙНОГО БІЗНЕСУ

Стадник Антон
Директор департаменту
+38 044 231 7046
anton.stadnik@fuib.com

Тимбай Марина
Управління торгових та брокерських операцій
+38 044 231 7053
marina.timbay@fuib.com

Хімич Наталія
Аналітичний відділ
+38 044 231 7380
nataliya.khimich@fuib.com

Лисянська Олена
Аналітичний відділ
+38 044 231 7380
olena.lysyanska@fuib.com

СЛУЖБА КОМУНІКАЦІЙ

pr@fuib.com